

"משפחות טובות": דיון במשפחה ובמגדר

סמינר סמסטריאלי לתואר שני

ד"ר כנרת להד

שעות קבלה בתיאום מראש ל דוא"ל: lahadk@post.tau.ac.il

בשנים האחרונות מושג המשפחה משתנה באופן דרמטי בישראל ובעולם. מכיוונים שונים נשמעות קריאות להצלתה של המשפחה, וסוכנים חברתיים שונים מעלים חששות מהתפרקותה ומהיעלמותה. לעומת קולות אלו, ספרות המחקר המגוונת העוסקת בסוציולוגיה התרבותית של המשפחה כיום מראה כי מוסד המשפחה כלל אינו מתערער אלא מעלה שאלות חדשות ביחס לכוחה, גבולותיה, מעמדה ותפקידיה של המשפחה ועיצובם המחודש של חוזים והסדרים מגדריים שונים. במסגרת הסמינר נבחן תפיסות תרבותיות וחברתיות מגוונות תוך דגש על תיאוריות וביקורות פמיניסטיות ביחס ליחסי-שארות (kinship), הטרונורמטיביות, יחסי טבע-תרבות, בחירה חופשית, רומנטיקה, מימוש עצמי, אינטימיות וסדרי המחויבות והטיפול (care) הזוגיים והבין-דוריים, זאת במקביל לניתוח המשמעויות התרבותיות והחברתיות המשתנות של מושגים אלו. בעידן של שינויים גלובאליים מואצים, נתבונן כיצד המשפחה מגלמת ומניעה שינויים תרבותיים וחברתיים רחבים ונבחן כיצד שינויים אלו מכוננים, מפרקים ומחברים מחדש את הצורה החברתית המוגדרת ומוגדרת כמשפחה.

בין הנושאים שיעמדו במוקד הדיונים: דימויים ותפיסות שונות של משפחה, ערכי משפחה, מו"מ משפחתיים, המשמעות של קשרי-דם, המשפחה כחידה צרכנית; חלחולה של הפסיכולוגיה אל היחידה המשפחתית; זמן משפחתי, משפחות קוויריות, חד-הוריות, משפחות מפוצלות, משולבות, פונדקאות, אימוץ והסדרים שונים של חיים בייחד. לצד קריאה ודיון ביקורתי בתיאוריות מגדריות ומחקרים חברתיים עכשוויים, ננתח ייצוגים של מגדר ומשפחה בטקסטים תרבותיים שונים כגון סדרות טלוויזיה, קולנוע, ספרות, עיתונות, בלוגים, ופורומים באינטרנט.

הסמינר הוא קורס סמסטריאלי המתמקד בסוגיות תיאורטיות ואמפיריות שונות. חלקו יתבסס על הרצאות ובחלקו האחר בחיפוש עצמאי של חומר קריאה, ניתוח ביקורתי של טקסט/ים, הצגה בכיתה וכתובת עבודה סמינריונית.

חובות הסמינר

1. נוכחות חובה והשתתפות פעילה במפגשי הסמינר. **אין טעם להגיע לשיעורים ללא הטקסטים וללא קריאה מוקדמת שלהם!** אני מצפה שהשתתפות שלכן בכיתה תהייה מבוססת על קריאה ועיבוד של המאמרים לפני ההגעה לשיעור. השתתפות זו מבחינה בין שיחת סלון לסמינר מחקרי מתקדם של תואר שני.
2. קריאת פריטי החובה ברשימת הקריאה.
3. הצגת נושא העבודה בכיתה (רפרט).
4. אתן מתבקשות לשלוח אלי עד תחילת חודש מאי פסקה עם נושא המחקר שלכן הכולל שאלת מחקר.
5. הגשת עבודה כתובה בת 20 עמודים (גופן בגודל 12, רווח של שורה וחצי) או רפרט בין 6-8 עמודים.

ציון הסמינר יקבע לפי שלושה מרכיבים:

10%- הצגת רפרט בן רבע שעה בפני משתתפות הסמינר. מטרת הרפרט **אינה לסכם את המאמר** אלא לחלץ מתוכו כמה טענות מעניינות בהקשר של נושא הסמינר. בחרו מתוך רשימת "רשימת מאמרים לבחירה לרפרטים" בהמשך הסילבוס. אנא שלחו אלי שלוש אופציות לפחות לשלושה מאמרים (מתוכם אבחר אחד) לכתובת lahadk@post.tau.ac.il

90% הערכה של העבודה הסמינריונית הכתובה.

The increase of choice and plurality of family forms have led to increased attention to what is often perceived as the de-mystification of marriage and the overall “breakdown” of family life. Many speak of the “crisis” or “death” of the family and consider various “anti-family” mores as undermining the family institution. However, to a large extent, the ideal of the family and familism, still dominates public imagery and daily life.

This course will focus on recent theoretical developments in studies of family life. It will introduce and analyze some of the key themes, preoccupations and debates that have characterized the study of family, intimacy in Western feminist sociological thought. The tone of the course will be analytical. It will critically scrutinize contemporary conceptions of the family, domesticity, intimacy, individuality and sociability as socially constructed social categories. Questions explored in this class will include “new families”, family and consumerism, the ideal family structure, gender categorization in our intimate relationship, adoption, surrogacy, care relations, global women trafficking and mail order brides. Subsequent topics of inquiry will include the changing notions of family based societies, happiness, well-being, femininity, masculinity and ideals and models of normativity, gender relations, social order and their attendant paradoxes.

רשימת קריאה

(הרשימה כוללת קריאת חובה וקריאת רשות, מטלות הקריאה יקבעו משיעור לשיעור. מטרת רשימה זו בין השאר לסייע לכן בכתיבת העבודה הסמינריונית והכרה מעמיקה של הסוגיות שתעלינה במהלך הסמינר). אתן מתבקשות לחפש את פרטי הקריאה במאגרי המידע האוניברסיטאים.

גישות תיאורטיות לחקר המשפחה, מגדר ותרבות.

Bourdieu, P (1993): “The Family as Realized Category” *Theory, Culture, and Society* (13): 3, pp. 9-26.

Gubrium, J. F. , & Holstein, J. A. (1990): *What is family?* Mountain View, CA:Mayfield pp.1-9.

Beck-Gernsheim, E. (2000): *Reinventing the Family: in Search of New Lifestyles* Cambridge, Polity.

Roseneil, S. and Budgeon, S. (2004): “Cultures of Intimacy and Care Beyond ‘the Family’: Personal Life and Social Change in the Early 21st Century”, *Current Sociology*, 52, 2, pp 135-159.

נוה, חנה (2004): "לב הבית, לב האור דיוקן המשפחה בספרות העברית החדשה" בתוך על אהבת אם ועל מורא אב מבט אחר על המשפחה, אביעד קליינברג (עורך), תל-אביב, הוצאת אוניברסיטת תל-אביב וכתר ע"מ 182-193 ;105-126

Chambers, D (2001): *Representing the Family*, London, Sage. pp. 17-31/75-91.

Morgan, D.H.J. (2011): *Rethinking Family Practices*, Basingstoke: Palgrave Macmillan

Daly, K. (2002): Time, gender, and the negotiation of family schedules. *Symbolic * Interaction*, 25, pp. 323-342.

Di Leonardo, M. (1987): "The female world of cards and holidays: Women, families and the work of kinship". *Signs: Journal of Women in Culture and Society*, 12 pp. 440-453.

הסדר המשפחתי הישן-חדש

Jamieson, L. (1999): "Intimacy Transformed? A Critical Look at the Pure Relationship", *Sociology*, 33 (3): pp. 477-494.

Taylor, Y. (2009). Lesbian and gay parenting: Securing social and educational capital. Palgrave Macmillan.

Finch, J. (2007): "Displaying Families", *Sociology* 41(1): pp. 65-81

Mason, J. (2004) "Managing Kinship over Long Distances: The Significance of "the Visit", *Social Policy & Society* 3: 421-9.

Jones, C., & Hackett, S. (2011). The role of 'family practices' and 'displays of family' in the creation of adoptive kinship. *British Journal of Social Work*, 41(1), 40-56.

(Kinship) הורות ויחסי שארות

Becker, Gay (1994): "Metaphors in Disrupted Lives: Infertility and Cultural Constructions of Continuity", *Medical Anthropology Quarterly* 8, 4, pp. 383-410

Bordo, Susan. "Adoption." *Hypatia* 20.1 (2005): 230-236.

Lupton, D and Barclay, L. (1997): *Constructing Fatherhood: Discourses and Experiences*, London, Sage, Thousand Oaks pp. 1-6; 9-21.

משפחה, גלובליזציה ומעמד

Constable, N. (2003): *Romance on a Global Stage: Pen Pals, Virtual Ethnography and 'Mail Order' Marriages*. Berkeley, University of California Press.

Pande, A. (2009): Not an "Angel", Not a "Whore": Surrogates as "Dirty" Workers in India", *Indian Journal of Gender Studies*, Vol. 16, No. 2 pp. 141-173

Hondagneu-Sotel, P., & Avila, E. (1997): "I'm here, but I'm there": The meanings of Latina transnational motherhood. *Gender & Society*, 11, pp. 548-571

טיפול (Care), אחריות ואשמה

* Aronson, J. (1992): Women's Sense of Responsibility for the Care of Old People: But Who Else is going to Do It? *Gender and Society*, 6, 6-20.

מאמרים לבחירה להצגה בכיתה:

Baldock, C.V. (2000). Migrants and their parents: Caregiving from a distance. *Journal of Family Issues*, 21(2) pp. 205-224.

Berkowitz, Dana. (2011): "Maternal Urges, Biological Clocks, and Soccer Moms: Gay Men's Procreative and Fathering Narratives." *Symbolic Interaction* 34: pp. 514-535

Blum, L.M. (2007): Mother-blame in the prozac nation: Raising kids with invisible disabilities. *Gender and Society*, 21(2): 202-26.

Chan, A. H. N. (2008). The dynamics of motherhood performance: Hong Kong's middle class working mothers on-and off-line. *Sociological Research Online*, 13(4), 4.

Carsten, J. 2000. "Knowing where you've come from": ruptures and continuities of time and kinship in narratives of adoption reunions'. *Journal of the Royal Anthropological Institute*, 6(4):pp. 687-703

Cherlin, A. J. (2006): On single mothers "doing" family. *Journal of Marriage and Family*, 68(4), 800-803.

Cloud, D. (1999): *Control and Consolation in American Politics and Culture: Rhetorics of Therapy*. London, Thousand Oaks. הפרק שדן במשפחות

Collins, P. H. (1998). It's all in the family: Intersections of gender, race, and nation. *Hypatia*, 13(3), 62-82.

Cotterill, Pamela (1992): "But for Freedom, You See, Not to Be a Babyminder": Women's Attitudes towards Grandmother Care', *Sociology* 26(4): 603-618

Coontz, S. (2000): Historical perspectives on family studies. *Journal of marriage and family*, 62(2), pp. 283-297.

- Cooney, T. M., Proulx, C. M., Snyder-Rivas, L. A., & Benson, J. J. (2014). Role Ambiguity Among Women Providing Care for Ex-Husbands. *Journal of women & aging*, 26(1), pp.84-104.
- Crawford, M. (2004): 'Mars and Venus Collide: A Discursive Analysis of Marital Self-Help Psychology' , *Feminism and Psychology* 14(1): 63–79.
- Daly, K. (1996): *Families and Time: Keeping Pace in a Hurried Culture*, Thousand Oaks, CA, Sage.
- Donovan, C. (2000). Who needs a father? Negotiating biological fatherhood in British lesbian families using self-insemination. *Sexualities*, 3(2), 149-164.
- Davies, H. (2011): Sharing surnames: Children, family and kinship. *Sociology*,45(4), pp. 554-569.
- Davies, H. (2012): Affinities, seeing and feeling like family: Exploring why children value face-to-face contact. *Childhood*, 19(1), pp. 8-23.
- Finch, Janet and Mason, Jennifer (1991): 'Obligations of kinship in contemporary Britain: is there normative agreement?' *British Journal of Sociology* 43, pp. 345-67
- Finch, J. (2008): Naming names: Kinship, individuality and personal names. *Sociology*, pp. 42(4), 709-725.
- Franklin, S. (2001): Biologization Revisited: Kinship Theory in the Context of the New Biologies Sarah Franklin. *Relative values: Reconfiguring kinship studies*, 302.
- Howell, S. and D. Marre (2006). "To Kin a Transnationally Adopted Child in Norway and Spain: The Achievement of Resemblances and Belonging", *Ethnos* 71(3): pp. 293-316
- Gabb, J. (2005). Lesbian M/Otherhood Strategies of Familial-linguistic Management in Lesbian Parent Families. *Sociology*, 39(4), 585-603.
- Gillies, V. (2003): *Family and Intimate Relationships: A Review of the Sociological Research. Families and Social Capital ESRC Research Group Working Paper* 2.London: London South Bank University.
- Gillis, J.R. (1996): *A World of Their Own Making: Myth, Ritual and the Quest for Family Values*. Cambridge, MA: Harvard University Press
- Gabb, J. (2011). Troubling displays: The affect of gender, sexuality and class. In *Displaying Families*, ed. Dermott, E. and Seymour, J, Palgrave Macmillan.

- Harden, J. (2005): Parenting a young person with mental health problems: temporal disruption and reconstruction, *Sociology of Health and Illness*, 27 (3), 351–71
- Heaphy, B. (2009): "Choice and its limits in older lesbian and gay narratives of relational life." *Journal of GLBT family studies* 5, pp.119-138
- Heaphy, B. (2011): "Critical Relational Displays." In *Displaying Families*, ed. Dermott, E. and Seymour, J, Palgrave Macmillan.
- Hines, S. (2006): Intimate transitions: Transgender practices of partnering and parenting. *Sociology*, 40(2), 353-371.
- Inhorn, M. C. (2006): He Won't Be My Son. *Medical Anthropology Quarterly*, 20(1), 94-120.
- Jamieson, L., Morgan, D., Crow, G., & Allan, G. (2006). Friends, neighbours and distant partners: extending or decentering family relationships?. *Sociological research online*, 11(3).
- Kroløkke, C. (2009). Click a Donor Viking masculinity on the line. *Journal of consumer culture*, 9(1), 7-30.
- Mauthner, M. (2005): "Distant Lives, Still Voices: Sistering in Family Sociology." *Sociology* 39(4) pp. 623-42.
- March, K. 2000. Who do I look like? Gaining a sense of self-authenticity through the physical reflections of others. *Symbolic Interaction*, 23: 359–373
- Mason, J. (2008): 'Tangible Affinities and the Real Life Fascination of Kinship', *Sociology* 42(1): 29-46.
- May, V. (2008). On Being a Good' Mother The Moral Presentation of Self in Written Life Stories. *Sociology*, 42(3), pp. 470-486.
- McKinnon, S. (Ed.). (2001): *Relative values: reconfiguring kinship studies*. Duke University Press.
- Myong, L., & Bissenbakker, M. (2014). Love Without Borders? White Transraciality in Danish Migration Activism. *Cultural Studies*, (ahead-of-print), 1-18.
- Pahl, R., & Spencer, L. (2010). Family, Friends, and Personal Communities: Changing Models-in-the-Mind. *Journal of Family Theory & Review*, 2(3), 197-210.

Petersen, M. N., & Myong, L. (2014). (Un) liveabilities: Homonationalism and transnational adoption. *Sexualities*, 1363460714544809.

Strathern, Marylyn (1992): *After nature: English Kinship in the Late Twentieth Century*, Cambridge, Cambridge University Press.

Silva, E. B. (2007): Gender, class, emotional capital and consumption in family life. *GENDER AND CONSUMPTION*, 141. (גם בספר זה יש מגוון מאמרים מצוינים שמהם ניתן לבחור הצגה לרפרט)

Rothman, B. K. (2005): *Weaving a family: Untangling race and adoption*. Beacon Press.

מאמרים וספרים נוספים:

Almack, K. (2008): Display Work: Lesbian Parent Couples and their Families of Origin Negotiating New Kin Relationships?, *Sociology* 42 (6): pp. 1183-99

DeVault, M. L. (1994). *Feeding the family: The social organization of caring as gendered work*. University of Chicago Press.

Eldén, S. (2016). An ordinary complexity of care: moving beyond 'the family' in research with children. *Families, Relationships and Societies*, 5(2), 175-192

Pugh, A. J. (2005): "Selling Compromise: Toys, Motherhood, and the Cultural Deal." *Gender & Society* 19 pp. 729-49

Hashiloni-Dolev, Y. and Shkedi, S. (2007): Pre-Implantation Genetic Diagnosis for Sibling Donor in Israel and Germany. *Social Science & Medicine*, 65, pp. 2081–2092.

Lyon, D. and Woodward, A. E. (2004): 'Gender and Time at the Top: Cultural Constructions of Time in High-Level Careers and Homes', *European Journal of Women's Studies* 11(2) pp. 205-221

Nordqvist, P. (2010). "Out of sight, out of mind: family resemblances in lesbian donor conception". *Sociology*, 44(6), pp. 1128-1144.

Pfeffer, C. A. (2012). Normative resistance and inventive pragmatism: Negotiating structure and agency in transgender families. *Gender & Society*, 0891243212445467.